

FAABORG-MIDTFYN
KOMMUNE

Miljøgodkendelse

af husdyrbrug
Bjerne Langgyde 6
5600 Faaborg

§ 11

Denne godkendelse er givet til:
CVR-nr. 32794920
Hanne Storm Brems
Sinebjergvej 49, 5600 Faaborg.

Miljøgodkendelsen gives efter § 11 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Der meddeles godkendelse til en kvægproduktion på i alt 192,0 dyreenheder på Bjerne Langgyde 6.

Godkendelsens vilkår ligger inden for rammerne af bekendtgørelser, vejledninger o. lign. udgivet af Miljøministeriet.

Godkendelsesdato: 11. december 2017

Indhold

Miljøgodkendelse.....	3
Datablad	3
Afgørelse	4
Ikrafttræden og bortfald af miljøgodkendelsen	5
Vilkår for miljøgodkendelsen	5
Andre regler	9
Retsbeskyttelse	9
Klagevejledning	9
Modtagere af kopi af afgørelsen.....	10
Miljøteknisk beskrivelse og vurdering	11
1. Resumé og samlet vurdering	11
1.1 Ansøgning om miljøgodkendelse.....	11
1.2 Ikke-teknisk resumé	11
1.3 Offentlighed.....	12
2. Grundforhold	12
2.1 Ansøger og ejerforhold	12
2.2 Godkendelsespligt og godkendelsens omfang	13
2.3 Udnyttelsesfrist	13
3. Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold.....	14
3.1 Bygge- og beskyttelseslinjer, afstandskrav m.v.....	14
3.2 Landskabelige hensyn	15
4. Husdyrbrugets anlæg.....	16
4.1 Produktion	16
4.2 Indretning	16
4.3 Drift af husdyrbrugets anlæg.....	18
4.4 Gødningsproduktion og -opbevaring	20
5. Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg.....	22
5.1 Påvirkning af naturområder med ammoniak.....	22
5.2 Påvirkning af naboer	24
5.3 Uheld og driftsforstyrrelser	28
6. Bedste tilgængelige teknik (BAT).....	29
7. Relevant lovgivning m.v.	32

Miljøgodkendelse

Datablad

Ansøger og kontaktperson	Hanne Storm Brems Sinebjergvej 49 5600 Faaborg Mobil 20437521 E-mail: shbrems@gmail.com
Ejer af ejendommen	Aage Larsen ApS Assensvej 247 5642 Millinge
Husdyrbrugets navn og adresse	Grøndalgård Bjerne Langgyde 6 5600 Faaborg
Ejendomsnummer	4300006332
Matrikelnumre	6a, Bjerne By, Horne m.fl.
Virksomhedens art	Kvægbrug
CHR-nummer	17644
CVR-nummer	32794920
P-nummer	1016121661
Godkendelsen omfatter	Kvægproduktion (stor race) bestående af 28 årskøer (goldkøer), 85 kvier, 300 tyrekalve/ungtyre, svarende til i alt 192,0 dyreenheder med den på ansøgningstidspunktet gældende omregningsfaktor.
Tilsynsmyndighed	Faaborg-Midtfyn Kommune Miljøafdelingen By, Land og Kultur Mellemgade 15 5600 Faaborg Tlf. 72 53 21 40 E-mail: teknik@fmk.dk

Afgørelse

Faaborg-Midtfyn Kommune godkender hermed en husdyrproduktion på i alt 192,0 dyreenheder i kvæg på landbrugsejendommen Bjerne Langgyde 6, 5600 Faaborg.

Miljøgodkendelsen gives efter § 11, i husdyrloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 442 af 13. maj 2016 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Faaborg-Midtfyn Kommune giver godkendelsen, da kommunen på baggrund af gældende lovgivning, Miljøstyrelsens vejledninger og beregningerne i Miljøstyrelsens it-ansøgningssystem vurderer, at

- ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik.
- indretning og drift af husdyrbruget kan ske i overensstemmelse med gældende regler og uden væsentlig påvirkning af miljøet, som dette er defineret i husdyrloven.
- projektet ikke forringer bevaringsstatus for Natura 2000-områder eller skader levesteder for arter optaget på Habitatdirektivets bilag IV.
- husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.

Miljøgodkendelsen gives under forudsætning af, at de gældende regler på området og godkendelsens vilkår overholdes. Forudsætningerne for miljøgodkendelsen er de oplysninger, der er givet i ansøgningmaterialet, jf. ansøgning fra Miljøstyrelsens it-ansøgningssystem, www.husdyrgodkendelse.dk, skemanummer 100163, version 7 af 23. oktober 2017 med tilhørende bilag, samt øvrigt materiale indsendt af ansøger eller ansøgers konsulent.

Hvis ikke godkendelsens forudsætninger er opfyldt, eller godkendelsens vilkår ikke efterleves, kan dette medføre, at hele eller dele af godkendelsen bortfalder.

Godkendelsen skal være udnyttet fuldt ud senest to år efter godkendelsesdatoen, ellers vil godkendelsen helt eller delvist bortfalde.

Godkendelsesdato: 11. december 2017

Venlig hilsen

Olav Bojesen
Afdelingsleder

Ida Persson
Biolog

**By, Land og Kultur -
Miljøafdelingen**

Mellemgade 15
5600 Faaborg

Tlf. 72 53 21 40
Fax 72 53 05 31
teknik@fmk.dk
www.fmk.dk

11-12-2017

Sagsid. 09.17.17-P19-5-17

Kontakt

Ida Persson
Dir. tlf. 72 53 21 27
idges@fmk.dk

Åbningstid

Mandag	10:00-15:30
Tirsdag	10:00-14:00
Onsdag	LUKKET
Torsdag	10:00-17:00
Fredag	10:00-12:00

Afgørelsen annonceres på www.fmk.dk/politik den 11. december 2017

Klagefristen udløber den 8. januar 2018

Søgsmålsfristen udløber den 11. juni 2018

Telefontid

Mandag-onsdag	8:00-15:30
Torsdag	8:00-17:30
Fredag	8:00-12:30

Ikrafttræden og bortfald af miljøgodkendelsen

Godkendelsens vilkår gælder fra det tidspunkt, hvor godkendelsen er taget i brug, medmindre et senere tidspunkt er angivet i det enkelte vilkår. Godkendelsen regnes for at være taget i brug på det tidspunkt, hvor en godkendelsespligtig ændring eller udvidelse af husdyrbruget er påbegyndt. Dette vil eksempelvis sige det tidspunkt, hvor der påbegyndes opførelse af en ny stald eller et nyt opbevaringsanlæg, eller hvor dyreholdet ændres således, at det ikke længere svarer til den allerede tilladte produktion.

Den aktuelle godkendelse omfatter følgende godkendelsespligtige ændringer:

- Etablering af nye kalvehytter.
- Ibrugtagning af eksisterende bygning til stald til tyrekalve og ungtyre.
- Ændring af eksisterende dyrehold fra en besætning primært med malkekøer med opdræt til slagtekalveproduktion.

Hvis godkendelsen ønskes benyttet, skal dette ske inden for udnyttelsesfristen, jf. vilkåret om udnyttelse af godkendelsen. Hvis godkendelsen ikke eller kun delvist tages i brug, vil godkendelsen helt eller delvist bortfalde.

Hvis godkendelsen, efter at være taget i brug, ikke har været helt eller delvist udnyttet i tre på hinanden følgende år, bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet i de seneste tre år.

Vilkår for miljøgodkendelsen

Miljøgodkendelsen meddeles på følgende vilkår.

Overordnede vilkår

1. Virksomheden skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af ansøgningsmaterialet, den vedlagte miljøtekniske beskrivelse og vurdering samt godkendelsens vilkår.
2. Der skal i den daglige drift være en person, der er bekendt med vilkårene i denne godkendelse, og som sikrer, at de overholdes.
3. Den ansvarlige for bedriften skal underrette Faaborg-Midtfyn Kommune, når godkendelsen tages i brug. Dette skal ske senest på det tidspunkt, hvor en godkendelsespligtig ændring påbegyndes.
4. **Udnyttelse af godkendelsen**
Fristen for udnyttelse af godkendelsen (ibrugtagning) er to år regnet fra godkendelsesdatoen. Hvis hele eller dele af godkendelsen ikke er udnyttet senest på dette tidspunkt, bortfalder den del af godkendelsen, der ikke er udnyttet.

Note: Denne godkendelse er meddelt efter den husdyrlovgivning, der var gældende indtil 31. juli 2017. Den bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug, der trådte i kraft 1. august 2017 (bekendtgørelse nr. 916 af 23. juni 2017), ændrer udnyttelsesfristen for allerede meddelte godkendelser, der ikke er bortfaldet inden 1. august 2017. Ifølge bekendtgørelsens § 48, stk. 1, bortfalder disse godkendelser først, hvis de ikke er udnyttet inden seks år efter, at de er meddelt. En godkendelse anses for udnyttet, når byggeriet er afsluttet, eller (hvis der ikke bygges nyt) når det, der er truffet afgørelse om, faktisk er gennemført.

Produktionsstørrelse og miljøtiltag

5. **Produktionens omfang**
Godkendelsen omfatter et kvæghold af tung race bestående af maksimalt 28 årskøer, 85 kvier (årsdyr, 14-25 mdr.), samt en årlig produktion på 300 ungtyre (slagtevægt 440 kg), hvoraf de 200 sættes ind

ved 40 kg og de 100 ved 103 kg. Dyreholdet svarer til 192,0 dyreenheder med den på ansøgningstidspunktet gældende omregningsfaktor.

6. Direkte udkørsel af dybstrøelse

Minimum 95 % af dybstrøelsen skal køres direkte fra kostalden og ungtystalden til udbringning på marker eller til biogasanlæg. For denne del skal udbringning/videretransport ske hurtigst muligt, og midlertidig opbevaring på ejendommen må ikke overskride en uge.

Vand- og energiforbrug

7. Belysning

Belysning i og ved husdyrbrugets anlæg skal være i form af lavenergibelysning, overalt hvor dette er muligt.

8. Egenkontrol vedrørende vand- og energiforbrug

Husdyrbrugets forbrug af vand og energi (el, fyringsolie, diesel o.l.) skal registreres mindst én gang årligt i en logbog.

Hvis vand- og energiforbruget stiger utilsigtet, eller hvis det er væsentligt højere, end hvad der kan forventes, skal der gøres en indsats for at nedbringe forbruget. Der skal kunne redegøres for denne indsats i forbindelse med miljøtilsyn.

Uheld og driftsforstyrrelser

9. Uheld og driftsforstyrrelser

Virksomheden skal indrettes og drives, så spild og andet ukontrolleret udslip af forurenende stoffer forhindres eller forebygges, og sådan at skadernes omfang begrænses, hvis der alligevel sker uheld.

Dette gælder især for opbevaring, anvendelse og transport af foder, gødning, olie og kemikalier, hvor risikoen for uheld og efterfølgende forurening af jord, grundvand og overfladevand (f.eks. gennem nedsvivning, overfladeafstrømning eller afledning via overfladeafløb/tagnedløb og dræn) skal forhindres bedst muligt.

10. Sikring af olietanke

Diesel- og fyringsolietanke skal være sikrede med værn mod påkørsel eller være placeret således, at der ikke er risiko for påkørsel.

11. Opbevaring af øvrige olieprodukter og kemikalier

Tønder, dunke o.l. med olieprodukter, spildolie, sprøjtemidler og andre kemikalier, der kan udgøre en forureningsfare, skal opbevares således, at der ved spild eller læk ikke kan ske forurening af jord eller grundvand. Dette kan være ved opbevaring på et fast, støbt gulv med opkant og uden afløb eller i/over et tæt kar med opsamlingskapacitet svarende til indholdet af den største beholder.

12. Overfladeafløb

Senest seks måneder efter, at godkendelsen er taget i brug, skal overfladeafløb, tagnedløb og lignende være placeret og indrettet således, at der ikke kan ske afløb af forurenende stoffer, f.eks. i tilfælde af udslip fra gyllebeholdere, fortanke eller pumperør.

13. Beredskabsplan

Virksomheden skal, senest når godkendelsen tages i brug, have udarbejdet en beredskabsplan for ejendommen og have indsendt en kopi af planen til kommunen. Beredskabsplanen skal fortælle, hvordan der skal reageres ved uheld, der kan have konsekvenser for det eksterne miljø.

Beredskabsplanen skal indeholde de samme punkter som det forslag til beredskabsplan, der udgør bilag 4 til "Vejledning fra Skov- og Naturstyrelsen. Tilladelse og miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug" fra 2006. Den skal således indeholde:

- Instruks for brand og evakuering, overløb af gylle, kemikalie- og oliespild samt strømsvigt
- Relevante telefonnumre

- Oplysninger om placering af stophaner og hovedafbrydere
- Oversigtskort over ejendommen
- Kort over udløbspunkter fra drænen til vandløb

Medarbejdere skal være informeret om og have adgang til beredskabsplanen på et sprog, der er forståeligt for medarbejderne. Planen skal gennemgås og om nødvendigt opdateres mindst en gang årligt.

Gener fra husdyrbruget

14. Lugt

Husdyrbruget må ikke give anledning til væsentlige lugtgener. Ved væsentlige lugtgener forstås, at nedenstående genekriterier er overskredet.

Kategori	Genekriterie (OU _E /m ³)
Byzone eller sommerhusområde	5
Bolig i samlet bebyggelse i landzone eller område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål e.l.	7
Enkeltboliger uden landbrugspligt, der ikke er ejet af driftsherren	15

Hvis tilsynsmyndigheden skønner, at eventuelle klager vedr. lugt fra virksomheden er velbegrundede, kan tilsynsmyndigheden kræve, at virksomheden for egen regning lader foretage en undersøgelse af forskellige lugtkilder. Lugtmåling kan maksimalt kræves én gang pr. år og skal foretages efter en metode, som er autoriseret af Miljøstyrelsen eller efter en metode anvist af tilsynsmyndigheden. Hvis lugtmålingen viser, at virksomheden medfører væsentlige lugtgener, skal virksomheden gennemføre lugtreducerende foranstaltninger, således at lugten uden for staldene reduceres så meget, at lugtgenerne efter tilsynsmyndighedens vurdering ikke længere er væsentlige.

15. Støj

Husdyrbruget må ikke give anledning til væsentlige støjgener. Virksomhedens samlede bidrag til det ækvivalente, korrigerede støjniveau målt i dB(A) og målt i ethvert punkt på opholdsarealer ved nabobeboelse må ikke overstige følgende værdier.

	Mandag-fredag		Lørdag		Søndag og helligdage	Alle dage
	7-18	18-22	7-14	14-22	7-22	22-7
Tidsrum	7-18	18-22	7-14	14-22	7-22	22-7
Enkeltboliger i landzone	55	45	55	45	45	40
Byzone og områder i landzone udlagt til boligformål	45	40	45	40	40	35
Sommerhusområder og områder udlagt til rekreative formål	40	40	40	40	40	35

I natperioden mellem kl. 22-7 (alle dage) må der ikke forekomme spidsværdier, der overstiger grænseværdien med mere end 15 dB(A).

Hvis tilsynsmyndigheden skønner, at eventuelle klager vedr. støj fra virksomheden er velbegrundede, kan tilsynsmyndigheden kræve, at virksomheden igennem en akkrediteret virksomhed for egen regning efterviser, at de stillede støjkrav er overholdt. Støjmåling kan maksimalt kræves én gang pr. år og skal foretages i overensstemmelse med Miljøstyrelsens til enhver tid gældende vejledning om måling af ekstern støj fra virksomheder. Hvis støjmålingen viser, at støjkravene ikke er overholdt, skal virksomheden udarbejde et projekt med tidsplan for udførelse af støjdæmpende foranstaltninger.

16. Støv

Virksomheden må ikke give anledning til støvgener, der efter tilsynsmyndighedens opfattelse er væsentlige, uden for virksomhedens areal.

Hvis tilsynsmyndigheden skønner, at eventuelle klager vedr. støv fra virksomheden er velbegrundede, kan tilsynsmyndigheden kræve, at virksomheden gennemfører støvreducerende foranstaltninger, således at støvgenerne efter tilsynsmyndighedens vurdering ikke længere er væsentlige.

17. Døde dyr

Døde dyr skal opbevares således, at de ikke giver anledning til væsentlige gener for omkringboende eller forbipasserende.

18. Fluer

Der skal foretages en effektiv fluebekæmpelse, som minimum i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Skadedyrlaboratoriet, Aarhus Universitet.

19. Skadedyr

Opbevaring og håndtering af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.).

20. Rengøring af staldanlæg

Der skal til stadighed tilstræbes en god staldhygiejne, herunder sikres, at stierne/båsene og foderarealernes bund holdes tørre, og at staldene og fodringsanlægget holdes rent. Der skal jævnligt gøres rent i staldene, som minimum når hvert afsnit tømmes for dyr.

Landskabelige hensyn**21. Materialevalg**

Udvendige bygningsdele skal holdes i afdæmpede farver, som harmonerer med omgivelserne. De nye kalvehytter skal opføres som beskrevet i ansøgningsmaterialet med hensyn til bygningshøjde og beliggenhed.

Dokumentation**22. Dokumentation**

Virksomheden skal altid kunne dokumentere, at produktionsomfang er inden for godkendelsens rammer. Til dette formål skal som minimum følgende dokumenter opbevares for de fem seneste år/planår, de skal kunne forevises ved tilsyn, og de skal indsendes til tilsynsmyndigheden på forlangende:

- Husdyrindberetning
- Regnskaber for solgte dyr / slagteriafregninger
- Logbog vedrørende vand- og energiforbrug
- Regnskabsbilag fra destruktionsanlæg for døde dyr

Øvrige vilkår**23. Konsekvenser af manglende overholdelse af vilkår vedrørende produktionen**

Såfremt vilkårene vedrørende produktionens omfang ikke overholdes, kan tilsynsmyndigheden forlange, at produktionen nedbringes. Formålet er at modsvare den øgede påvirkning af omgivelserne, der kan være sket som følge af den manglende vilkårsoverholdelse. Tilsynsmyndigheden kan kræve, at ansøger med dette formål udarbejder og efterlever en plan for i en periode at nedbringe produktionen. Planen skal godkendes af tilsynsmyndigheden.

24. Ophør af drift

Ved ophør af driften skal virksomheden foretage oprydning i et sådan omfang, at forureningsfare undgås, blandt andet skal virksomheden tømme gyllebeholdere, fortanke og gyllekanaler og udbringe tilbageværende husdyrgødning som gødning.

Andre regler

Bedriften skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selv om disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne godkendelse.

Ændring af drift og indretning af husdyrbruget

Ændringer på husdyrbruget, der kræver godkendelse efter husdyrloven, må ikke påbegyndes eller gennemføres, inden der er meddelt skriftlig godkendelse.

Erhvervsaffald

Virksomhedens affald skal sorteres og bortskaffes i henhold til det til enhver tid gældende erhvervsaffaldsregulativ for Faaborg-Midtfyn Kommune.

Farligt affald

Farligt affald, herunder spildolie, skal håndteres i henhold til det til enhver tid gældende erhvervsaffaldsregulativ for Faaborg-Midtfyn Kommune. Hermed gælder bl.a., at farligt affald skal opbevares i egnede beholdere på tæt bund uden mulighed for afløb til kloak, jord, vandløb eller grundvand. Oplagspladsen skal være under tag og indrettes således, at spild kan opsamles ved brud på den beholder, der indeholder den største mængde. Beholdere skal være løftet fra gulvet, så evt. utætheder opdages, og således at spild ikke beskadiger andre beholdere.

Nedrivningstilladelse

Der skal søges og meddeles nedrivningstilladelse ved kommunen, *inden* nedrivningen påbegyndes. Nedrivningstilladelsen er *ikke* indeholdt i denne godkendelse.

Byggetilladelse

Der skal søges og meddeles byggetilladelse ved kommunen *inden* opstart af byggeri og ændring af bygningers anvendelse. Byggetilladelsen er *ikke* indeholdt i denne godkendelse.

Miljøuheld

Ved akut forurening af jord, overfladevand eller grundvand skal virksomheden straks alarmere alarmcentralen på tlf. 112. Det gælder blandt andet ved spild af gylle, ajle, ensilagesaft, møddingsvand, olie, benzin eller kemikalier. Opdages der forurening, der ikke er opstået akut, skal kommunens miljøafdeling kontaktes telefonisk i åbningstiden (tlf. 72 53 21 40). Ved tvivlstilfælde skal virksomheden kontakte alarmcentralen på tlf. 112.

Retsbeskyttelse

Vilkårene i denne godkendelse er omfattet af 8 års retsbeskyttelse, jf. § 40 i husdyrloven. Det betyder, at det som hovedregel ikke vil være muligt at stille nye krav til virksomheden inden for de første 8 år efter meddelelse af godkendelsen.

Miljøgodkendelsen skal regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering. Første revurdering skal ske efter 8 år. Kommunen tager initiativ til dette ved at sende et oplæg til indehaveren af godkendelsen om kommunens foreløbige overvejelser om revurderingen.

Klagevejledning

Denne afgørelse kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klageberettigede er ansøger, enhver med en individuel, væsentlig interesse i sagen samt forskellige myndigheder, foreninger og organisationer (jf. kapitel 7 i husdyrloven).

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.nmkn.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Her logger du på, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen.

Når du klager, skal du betale et gebyr. Gebyret er på ca. 900 kr. for privatpersoner og ca. 1800 kr. for virksomheder og organisationer. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen. Gebyret tilbagebetales, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen og i visse andre tilfælde. For mere information, se Miljø- og Fødevarerklagenævnets hjemmeside, www.nmkn.dk.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Faaborg-Midtfyn Kommune. Vi videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, som afgør, om din anmodning kan imødekommes.

Klagen skal være indgivet senest 4 uger efter, at afgørelsen er blevet offentligt annonceret.

Vi giver ansøger besked, hvis afgørelsen påklages. Senest tre uger efter klagefristens udløb videresender vi klagen til behandling i Miljø- og Fødevarerklagenævnet sammen med vore bemærkninger til sagen og klagepunkterne. Vore bemærkninger sendes også til klagesagens parter.

En klage har som udgangspunkt ikke opsættende virkning. Hvis afgørelsen udnyttes i klageperioden, eller mens en eventuel klage behandles af Miljø- og Fødevarerklagenævnet, sker dette på ansøgers egen regning og risiko.

Hvis afgørelsen ønskes prøvet ved domstolene, skal søgsmål være anlagt senest 6 måneder efter, afgørelsen har været offentligt annonceret.

Modtagere af kopi af afgørelsen

- Hanne Storm Brems, Sinebjergvej 49, 5600 Faaborg (shbrems@gmail.com)
- Centrovice / Søren Boe Rasmussen (sbr@centrovice.dk)
- Centrovice / Ejler Petersen (ejp@centrovice.dk)
- Sundhedsstyrelsen (syd@sst.dk)
- Danmarks Fiskeriforening (mail@dkfisk.dk)
- Ferskvandsfiskeriforeningen af Danmark (nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk)
- Forbrugerrådet (fbr@fbr.dk)
- Danmarks Naturfredningsforening (dnfaaborg-midtfyn-sager@dn.dk)
- Danmarks Naturfredningsforening Faaborg-Midtfyn (faaborg-midtfyn@dn.dk)
- Danmarks Sportsfiskerforbund (post@sportsfiskerforbundet.dk)
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Miljøkoordinator Frode Thorhauge (frodethorhauge@stofanet.dk)
- Dansk Ornitologisk Forening (natur@dof.dk)
- Det Økologiske Råd (husdyr@ecocouncil.dk)

Miljøteknisk beskrivelse og vurdering

Denne miljøgodkendelse er opdelt i to hovedafsnit. Første del udgøres af selve godkendelsen med de vilkår, Faaborg-Midtfyn Kommune stiller vedrørende indretning og drift af virksomheden. Anden del er den miljøtekniske beskrivelse og vurdering. Her er ejendommen beskrevet nærmere, og der er redegjort for den påvirkning, virksomheden forventes at have på omgivelserne. Desuden er der redegjort for, om husdyrbruget lever op til husdyrlovens¹ krav om anvendelse af bedste tilgængelige teknik.

Den miljøtekniske beskrivelse og vurdering danner grundlag for de vilkår for virksomhedens indretning og drift, der meddeles i godkendelsen. Vilkårene skal medvirke til at sikre,

- at indretning og drift af husdyrbruget sker i overensstemmelse med ansøgningsmaterialet og den miljøtekniske beskrivelse og vurdering
- at yderligere miljøkrav, fastsat på grundlag af kommunens vurdering, overholdes
- at risikoen for, at der forekommer forurening eller gener ud over de forventede ifølge miljøvurderingen, nedsættes.

Udgangspunktet for den miljøtekniske beskrivelse og vurdering, og dermed godkendelsen, er den ansøgning om miljøgodkendelse, der er indsendt gennem Miljøstyrelsens it-ansøgningssystem, www.husdyrgodkendelse.dk, samt øvrige oplysninger indsendt eller givet af ansøger eller ansøgers konsulent.

1. Resumé og samlet vurdering

1.1 Ansøgning om miljøgodkendelse

Hanne Storm Brems, Sinebjergvej 49, 5600 Faaborg, har ansøgt om miljøgodkendelse af husdyrbruget på Bjerne Langgyde 6, 5600 Faaborg. Der er søgt om en ændring af kvægholdet (stor race) på ejendommen Bjerne Langgyde 6 fra 160 årskøer med 160 opdræt, svarende til 242,7 dyreenheder, til 28 årskøer, 85 kvier og en årlig produktion på 300 tyrekalve/ungtyre, i alt svarende til 192,0 dyreenheder. Samtidig søges der om godkendelse til at opføre kalvehytter og ibrugtage en eksisterende bygning til stald for ungtyre og tyrekalve. Kviekalvene flyttes fra Sinebjergvej 49 til Bjerne Langgyde 6, når de er 14 måneder, og retur når de er 25 måneder. Årskøerne er goldkøer fra Sinebjergvej 49. Der indkøbes årligt 200 tyrekalve (40 kg) udefra.

Ansøgningen om miljøgodkendelse er indsendt til Faaborg-Midtfyn Kommune gennem Miljøstyrelsens it-ansøgningssystem, www.husdyrgodkendelse.dk, første gang den 4. juli 2017. Ansøgningen har skemanummer 100163 i it-ansøgningssystemet. Faaborg-Midtfyn Kommune har afgjort sagen på baggrund af den sidst indsendte version af ansøgningen, version 7 af 23. oktober 2017.

It-ansøgningssystemet har foretaget en række beregninger af miljøpåvirkningerne fra husdyrbrugets anlæg. Disse beregninger har sammen med ansøgningens øvrige oplysninger udgjort grundlaget for kommunens miljøvurdering og afgørelse.

1.2 Ikke-teknisk resumé

Hanne Storm Brems har søgt om at ændre kvægholdet (stor race) på ejendommen Bjerne Langgyde 6 fra 160 årskøer med 160 opdræt til 28 årskøer (goldkøer), 85 kvier, og en årlig produktion på 300 tyrekalve/ungtyre. Samtidig søges der om godkendelse til at opføre kalvehytter og ibrugtage en eksisterende bygning til stald til ungtyre og tyrekalve. Kalvehytterne placeres mellem allerede eksisterende stalde.

Lugtemissionen fra husdyrbruget stiger på grund af ændringen i dyreholdets sammensætning. Geneafstanden i forhold til enkeltboliger uden landbrugspligt bliver 88 m efter udvidelsen, og der ligger ikke nabobeboelser inden for denne afstand. Heller ikke boliger i samlet bebyggelse eller byzone bliver påvirket med lugt over genekriteriet.

¹ Bekendtgørelse nr. 442 af 13. maj 2016 af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Antallet af transporter til/fra husdyrbruget vil falde som følge af ændringen. Fremadrettet vil der årligt blive kørt med ca. 300 læs færre end for nudriften.

Ændringen af dyreholdet medfører, at ammoniaktabet fra husdyrbruget falder med ca. 43 %, hvilket giver en reduceret påvirkning af næringsstoffølsomme naturområder i nærheden af husdyrbruget.

For at leve op til kravene om anvendelse af den bedste tilgængelige teknologi, hentes dybstrøelse fra kostalden og ungtyrestalden af biogasanlæg umiddelbart efter udmugning. Derved reduceres ammoniakemissionen fra lager til et minimum.

Faaborg-Midtfyn Kommune har vurderet, at der kan meddeles miljøgodkendelse til husdyrbruget på Bjerne Langgyde 6. Kommunen vurderer, at når godkendelsens vilkår overholdes,

- har ansøger truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik.
- kan indretning og drift af husdyrbruget, ske i overensstemmelse med gældende regler og uden væsentlig påvirkning af miljøet, som dette er defineret i husdyrloven.
- forringer projektet ikke bevaringsstatus for Natura 2000-områder eller skader levesteder for arter optaget på Habitatdirektivets bilag IV.
- kan husdyrbruget i øvrigt drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.

1.3 Offentlighed

I forbindelse med sagen er der foretaget høring af sagens parter og naboer.

2. oktober 2017: Høringsmateriale udsendt til naboer med en frist på tre uger til at komme med kommentarer. Der kom i forbindelse med høringen ingen kommentarer fra naboer.

6. november 2017: Høringsmateriale udsendt til øvrige parter med en frist på tre uger til at komme med kommentarer. Kommentarer?

2. oktober. 2017: Udkast til afgørelse sendt i høring hos ansøger. Der kom i den forbindelse kommentarer angående gulvet i kostalden. Staldgulvet ændres ikke til dybstrøelse (hele arealet), som oprindeligt beskrevet, men forbliver dybstrøelse lang ædeplads med spalter. It-ansøgningen er derfor den 23. oktober 2017 sendt ind igen.

6. november 2017: Revideret udkast sendt i høring hos ansøger. Kommentarer?

2. Grundforhold

2.1 Ansøger og ejerforhold

Oplysninger om ansøger og ejerforhold er her vurderet med henblik på at sikre, at ansvaret for, at virksomheden indrettes og drives i overensstemmelse med den meddelte godkendelse, er rettet mod den korrekte juridiske enhed. Dette er den person eller virksomhed, der er ansvarlig for driften af husdyrbruget.

Miljøgodkendelsen er meddelt til CVR-nr. 32794920, Hanne Storm Brems, Sinebjergvej 49, 5600 Faaborg.

Ejer af ejendommen ifølge BBR: Aage Larsen ApS, Assensvej 247, 5642 Millinge

Ejer af dyreholdet ifølge CHR: Hanne Storm Brems, Sinebjergvej 49, 5600 Faaborg

Virksomhedens navn og adresse ifølge CVR: Hanne Storm Brems, Sinebjergvej 49, 5600 Faaborg

Faaborg-Midtfyn Kommune vurderer ud fra ovenstående oplysninger, at miljøgodkendelsen er rettet mod den korrekte juridiske person.

Miljøgodkendelsen følger ejendommen ved ejerskifte.

2.2 Godkendelsespligt og godkendelsens omfang

Husdyrbrug med over 75 dyreenheder må ikke etableres, udvides eller ændres, før der er meddelt godkendelse heraf efter § 11 eller § 12 i husdyrloven, jf. § 3 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen². Første gang der meddeles godkendelse efter husdyrlovens § 11 eller § 12, skal godkendelsen omfatte hele anlægget, jf. husdyrlovens § 103.

I denne sag kræves miljøgodkendelse, da dyreholdet ændres fra primært malkekvæg med opdræt til en slagtekalveproduktion, der opføres nye kalvehytter og en eksisterende bygning tages i brug som stald til ungtyre og tyrekalve.

Husdyrbruget skal godkendes efter husdyrlovens § 11, stk. 1, idet der er tale om en godkendelsespligtig ændring af et eksisterende husdyrbrug over 75 og under 250 dyreenheder, der ikke tidligere er godkendt efter husdyrloven.

Hvis ejendommens anlæg er teknisk eller forureningsmæssigt forbundet med en anden ejendoms anlæg, skal de pågældende anlæg godkendes samlet, jf. husdyrlovens § 13.

Hanne Storm Brems ejer en anden ejendom med kvægproduktion, der drives under samme CVR-nr. Ud over driften på Bjerne Langgyde 6, ejes ejendommen Sinebjergvej 49, 5600 Faaborg. Der er på Sinebjergvej 49 en tilladt produktion på 172 årskøer (stor race), 56 småkalve (0-6 mdr.), 83 kvier (tung race, 65 på 6-14 mdr. og 18 på 6-27 mdr.) 100 tyrekalve pr. år (40-103 kg), 12 tyrekalve/ungtyre pr. år (40-440 kg), 24 ammekøer (400-600 kg) uden opdræt og 10 heste (500-700 kg), svarende til 317,5 dyreenheder. Faaborg-Midtfyn Kommune vurderer i denne sag, at ejendommene er teknisk og forureningsmæssigt adskilt i en sådan grad, at det er muligt at bedømme og regulere ejendommene hver for sig i godkendelsesmæssig henseende. Der er her lagt vægt på, at ejendommene ligger geografisk adskilt og ikke deler tekniske anlæg, der har forbindelse til husdyrproduktionen. Det er tillagt mindre betydning, at der vil ske transport af dyr mellem de enkelte ejendomme. Denne godkendelse skal derfor kun omfatte anlæggene på ejendommen Bjerne Langgyde 6. Vurderingen er foretaget på baggrund af et notat fra Skov- og Naturstyrelsen om anlægsbegrebet³.

2.3 Udnyttelsesfrist

Kommunen skal fastsætte en frist for udnyttelse af godkendelsen. Fristen bør normalt ikke sættes til senere end to år fra godkendelsesdatoen, og omfatter godkendelsen planlagte udvidelser eller ændringer, bør fristen for at udnytte denne del af godkendelsen ikke overstige fem år fra godkendelsesdatoen, jf. husdyrlovens § 33.

I denne sag gives en frist på to år til at udnytte godkendelsen, da der ikke er særlige grunde til at give en længere udnyttelsesfrist end de to år, der normalt skal gives ifølge husdyrloven.

Hvis godkendelsen, efter at være taget i brug, ikke har været helt eller delvist udnyttet i tre på hinanden følgende år, bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet i de seneste tre år (jf. husdyrlovens § 33, stk. 3).

OBS: Denne godkendelse er meddelt efter den husdyrlovgivning, der var gældende indtil 31. juli 2017. Den bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug, der trådte i kraft 1. august 2017 (bekendtgørelse nr. 916 af 23. juni 2017), ændrer udnyttelsesfristen for allerede meddelte godkendelser, der ikke er bortfaldet inden 1. august 2017. Ifølge bekendtgørelsens § 48, stk. 1, bortfalder disse godkendelser først, hvis de ikke er udnyttet inden seks år efter, at de er meddelt. En godkendelse anses for udnyttet, når byggeriet er afsluttet, eller (hvis der ikke bygges nyt) når det, der er truffet afgørelse om, faktisk er gennemført.

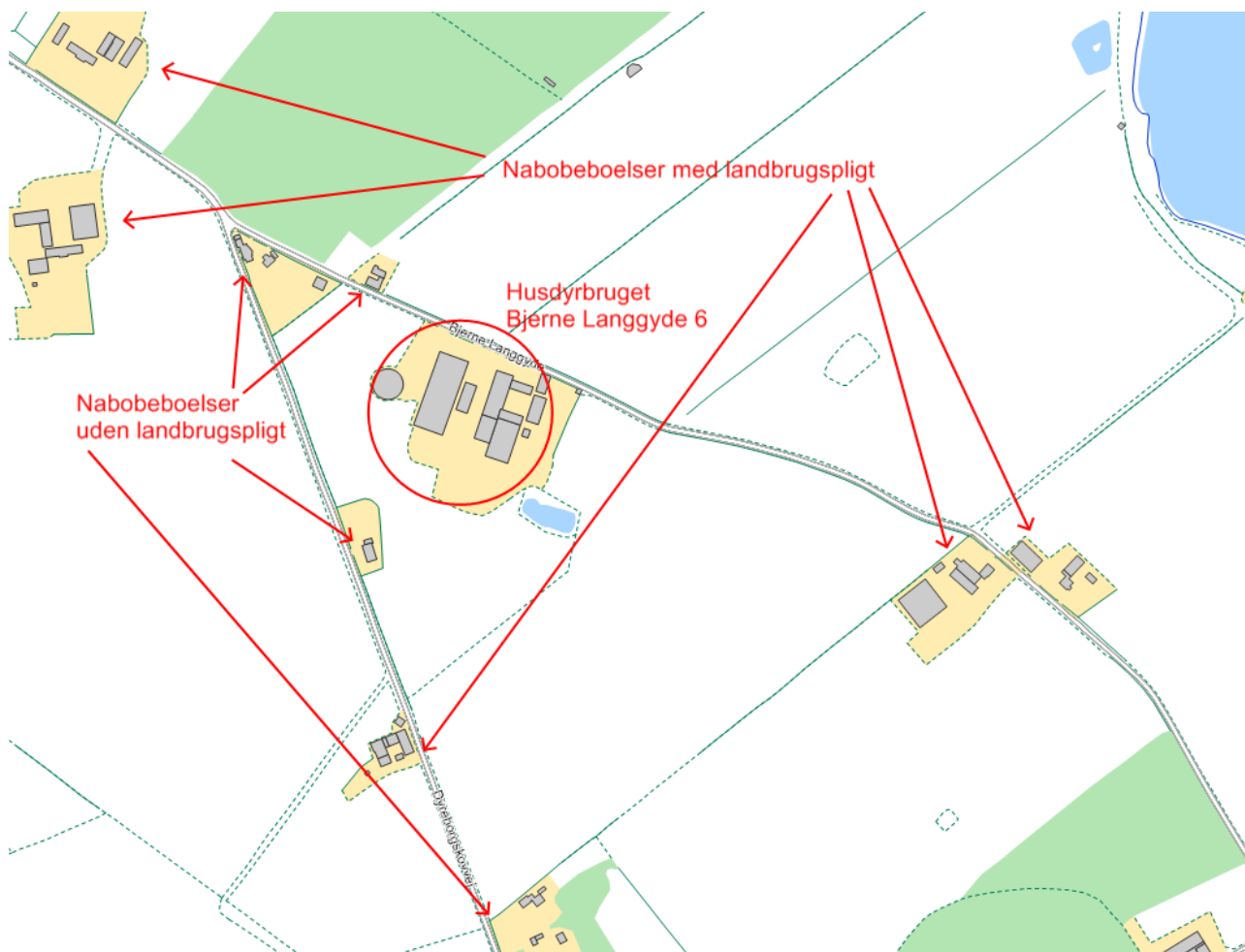
² Bekendtgørelse nr. 211 af 28. februar 2017 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.

³ Miljø- og Energiministeriets og Fødevarerministeriets redegørelse for begrebet anlæg/projekt i relation til VVM-reglerne, planlovens regler om landzonetilladelse og IPPC-direktivet for så vidt angår husdyrproduktion. Skov- og Naturstyrelsen, 12. april 1999.

3. Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold

3.1 Bygge- og beskyttelseslinjer, afstandskrav m.v.

Husdyrbruget på Bjerne Langgyde 6 er placeret i landzone med ca. 1,5 km til både Faaborg og Dyreborg. Husdyrbrugets beliggenhed i forhold til de nærmeste naboer fremgår af figur 3.1, og de korteste afstande fra staldanlæg til omkringboende er angivet i tabel 3.1.

Figur 3.1. Oversigtskort over husdyrbrugets beliggenhed i forhold til de nærmeste naboer.

Tabel 3.1. Korteste afstand fra staldanlæg til nabobeboelse/byzone.

Type af beboelse / zone	Afstand
Nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt (Bjerne Langgyde 13)	ca. 75 m
Samlet bebyggelse ^a eller nærmeste område lokalplanlagt til blandt andet offentlige formål f.eks. institutioner (Dyreborgvej 91B)	ca. 1,2 km
Byzone/sommerhusområde (Faa.R. 13 ^b)	ca. 1,5 km

^a Samlet bebyggelse: En beboelsesbygning ligger i samlet bebyggelse, hvis der inden for en afstand af 200 m fra beboelsesbygningen ligger mere end 6 andre beboelsesbygninger på hver sin samlede faste ejendom, jf. § 2 i lov om udstykning og anden registrering i matriklen. Beboelsesbygninger på ejendomme med landbrugspligt efter landbrugslovens regler samt beboelsesbygninger, der ejes af driftsherren, medregnes ikke.

^b Område, der ifølge kommuneplanrammen er udlagt til fremtidige byzoneområde: "Rekreativt område til ferie- og fritidscenter ved Johan Rantzaus Vej og Bjernevej – Faaborg".

Der ligger 5 boliger inden for 300 m fra husdyrbrugets anlæg, heraf 3 boliger uden landbrugspligt.

Ejendommen ligger ikke inden for byggelinjer omkring skove, søer, åer, kyster, kirker og fortidsminder.

Jf. § 6 i husdyrloven må der ikke ske udvidelser og ændringer af eksisterende husdyrbrug i en afstand mindre end 50 m fra en nabobeboelse. Alle eksisterende stalde og gødningsopbevaringsanlæg ligger mindst 50 m fra nærmeste nabobeboelse.

De ny kalvehytter overholder ifølge ansøgningen de generelle afstandskrav (jf. § 8 i husdyrloven) til:

- Ikke-almene vandforsyningsanlæg (25 m)
- Almene vandforsyningsanlæg (50 m)
- Vandløb (herunder dræn) og søer (15 m)
- Offentlig vej og privat fællesvej (15 m)
- Levningsmiddelvirksomhed (25 m)
- Beboelse på samme ejendom (15 m)
- Naboskel (30 m)

Faaborg-Midtfyn Kommune vurderer, at afstandskravene er overholdt. Vi har ikke mulighed for at afgøre, om der ligger dræn inden for 15 m fra nybyggeriet, men godkendelsen meddeles under forudsætning af, at dette afstandskrav er opfyldt.

3.2 Landskabelige hensyn

Det er en del af formålet med husdyrloven at bevare værdifulde bebyggelser, kultur- og bymiljøer og landskaber, samt at de åbne kyster fortsat skal udgøre en væsentlig natur- og landskabsressource, jf. husdyrlovens § 1. I henhold til husdyrlovens § 23 skal kommunen varetage hensynet til de landskabelige værdier og kan på denne baggrund fastsætte yderligere vilkår efter § 29.

I Faaborg-Midtfyn Kommunes Kommuneplan 2013⁴ er kommunens åbne land opdelt i tre kategorier, nemlig landskaber, der hhv. skal beskyttes, skal vedligeholdes og kan ændres. Bjerne Langgyde 6 ligger inden for et landskab, der skal beskyttes.

Bjerne Langgyde 6 ligger ikke inden for fredede områder, arkæologiske beskyttelsesområder eller særligt bevaringsværdige landsbyer, landsbyejerlav eller hovedgårdsejerlav.

Ejendommen ligger inden for kystnærhedszonen. Ifølge lovbemærkningerne til husdyrloven skal landzoneadministrationen inden for kystnærhedszonen styres af hensynet til både at friholde det åbne land og selve kystområderne for ny bebyggelse. Der etableres ikke nye bygninger i det åbne land eller i kystområdet.

Som nævnt ovenfor ligger anlægget inden for et "Landskab der skal beskyttes". I områder, hvor landskabskarakteren skal beskyttes, kan der kun ske ganske ubetydelige forandringer, og kun såfremt de ikke påvirker de karaktergivende landskabstræk og særlige visuelle oplevelsesmuligheder. Opførelse af nyt byggeri og nye tekniske anlæg kan således kun finde sted i ganske ubetydeligt omfang, og kun såfremt hensynet til de karaktergivende landskabstræk og særlige visuelle oplevelsesmuligheder og tilstand ikke tilsidesættes.

Landskabsmæssigt ligger Bjerne Langgyde 6 inden for "Horne Land". I Fyns Amts landskabskarakterbeskrivelse og -analyse fra 2006 for dette område, er landskabskarakteren blandt andet beskrevet således:

"Landskabskarakteren er især betinget af det bølgede til bakkede morænelandskab skrånende ned mod kysterne. Gårdene ligger tilbagetrukket fra vejene og husmandssteder ligger langs vejene og landsbyerne ligger spredt i området.

Bakker og mindre skovområder afgrænser landskabsrummene, der opdeles i mindre transparente landskabsrum af hegn, stengærder og sporadisk bevoksede diger. I den nordlige del af karakterområdet strukturerer hegnene landskabet, der følger land skabets relief ned mod kysten og skalaen er middel. I den

⁴ Kommuneplan 2013 kan ses på <http://faaborg-midtfyn-2013.cowi.webhouse.dk/>

sydlige del er der flere småskove og skalaen er mindre og stedvis middel. Strukturen er præget af flader og linier i form af hhv. marker og skove samt hegn og diger.

...

Landskabslementerne fremstår i med varierende grad af vedligeholdelse og området er generelt ikke forstyrret af tekniske anlæg.

I landskabsanalysen er der udpeget områder med visuelle oplevelsesmuligheder. Bjerne Langgyde 6 ligger ikke inden for et af disse områder.

Der etableres kalvehytter i forbindelse med godkendelsen (jf. figur 4.1). Kalvehytterne etableres på et hidtidigt bebyggelsesareal til stald fra 1975, der rives ned. Bygningsmassen ligger fortsat samlet. Kalvehytterne vurderes at blive omkring 20 m²/stk. og placeres i forlængelse af hinanden. For at kunne overholde afstandskrav arrangeres kalvehytterne, så den samlede længde ikke overskrider 60 m. Grundplanen under kalvehytterne bliver med det ansøgte på ca. 947 m². Kalvehytterne ønskes opført i betonelementer med sandwichtag. Kalvehytterne opføres med en bagudhældende tag. Hytterne bygges så de er åbne mod øst. Bagvæggen bliver ca. 2 m høj og den åbne side ca. 3 m høj.

Ansøger har redegjort for følgende angående placeringen af kalvehytterne:

"Den ansøgte udvidelse af Bjerne Langgyde 6 bygger videre på den eksisterende bygningsmasse. Der er ikke fundet andre økonomisk rentable alternativer. Dertil kommer ejendommens hensigtsmæssige placering i forhold til omboende, samt at placeringen af de nye kalvehytter ikke synes at være i strid med det landskabelige indtryk af området. – Der er yderligere taget hensyn til den interne trafik, så lastbiler kan afhente dybstrøelse i siloen."

Faaborg-Midtfyn Kommune vurderer på baggrund af ovenstående, at det ikke er påkrævet at stille skærpede vilkår af landskabelige hensyn.

4. Husdyrbrugets anlæg

4.1 Produktion

Der ønskes en ændring af kvægproduktionen på Bjerne Langgyde 6. Den årlige produktion falder fremover fra 293,9 dyreenheder til 192,0 dyreenheder. Fordelingen på dyretyper i nudrift og ansøgt drift fremgår af tabel 4.1.

Tabel 4.1. Oversigt over dyrehold i nudrift og ansøgt drift.

Dyretype (stor race)	Nudrift		Ansøgt drift	
	Antal dyr	Dyreenheder	Antal dyr	Dyreenheder
Årskøer (goldkøer)	160	225,0	28 ^a	39,4
Kvieopdræt (nudrift: 6-27 mdr.), ansøgt: 14-25 mdr.)	125	59,5	85 ^a	44,6
Småkalve (0-6 mdr.)	35	9,5	0	0
Producerede tyrekalve (40-230 kg)	0	0	200 ^b	25,9
Producerede tyrekalve (103-230 kg)	0	0	100 ^a	8,8
Producerede ungtyre (230-440 kg)	0	0	300	73,4
I alt		293,9		192,0

^a Fra Sinebjergvej 49, 5600 Faaborg.

^b Indkøbte dyr.

4.2 Indretning

En oversigt over husdyrbrugets bygninger og andre anlæg fremgår af figur 4.1 (næste side). I tabel 4.2 (næste side) er de enkelte staldafsnit gennemgået nærmere, hvad angår staldindretning, miljøteknologi og dyrehold i hhv. nudrift og ansøgt drift.

Figur 4.1. Oversigtskort over husdyrbrugets anlæg.

Tabel 4.2. Ansøgers oplysninger om staldindretning og sammensætning af dyreholdet i nudrift og ansøgt drift. Staldnumre henviser til figur 4.1.

Bygningsnr.	Staldtype	Dyretype	Dyr		Dyreenheder Før / efter
			Nudrift	Ansøgt	
1	Dybstrøelse lang ædeplads med spalter (kanal, linespil)	Årskøer (tung race)	160	28	225 / 39
		Kvier*	125	85	60 / 45
	Dybstrøelse (hele arealet)	Småkalve (0-6 mdr., tung race)	35	0	9 / 0
2	Dybstrøelse (hele arealet)	Tyrekalve (103-230 kg)	0	100	0 / 9
		Ungtyre (230-440 kg)	0	300	0 / 73
3	Dybstrøelse (hele arealet)	Tyrekalve (40-230 kg)	0	200	0 / 26
4	Ensilageplads				
5	Dybstrøelse				
6	Gyllebeholder				
7	Foderopbevaring				
8	Opbevaring af døde dyr				

* Nudrift: 6-27 mdr.; ansøgt drift: 14-25 mdr.

De nye kalvehytter placeres mellem den eksisterende kostald og ungtystalden. Hver hytte er på ca. 20 m² og hytterne placeres i forlængelse af hinanden. Kalvehytterne får en samlet længde på maksimalt 60 m. Hytterne ønskes opført i betonelementer med sandwichtag. Hytterne opføres med en bagudhældende tag.

Den åbne side af hytterne bliver ca. 3 m høj og bagvæggen bliver ca. 2 m høj. Hytterne bygges, så de er åbne mod øst. Hytterne placeres med dybstrøelse under hele det overdækkede areal.

Faaborg-Midtfyn Kommune vurderer på baggrund af ovenstående, at kalvehytterne skal etableres i henhold til gældende regler i husdyrgødningsbekendtgørelsen⁵ § 9. De skal derfor etableres med fast bund eller gulve udført af bestandige materialer, som er uigennemtrængelige for fugt, og som kan modstå påvirkningerne fra dyrene og de anvendte redskaber. Anlægget skal ligeledes indrettes med et afløbssystem til opsamling af flydende husdyrgødning og restvand efter reglerne i §§ 24 og 25 (jf. husdyrgødningsbekendtgørelsen).

Faaborg-Midtfyn Kommune finder ikke anledning til at stille skærpede vilkår i forhold til etablering af kalvehytterne.

4.3 Drift af husdyrbrugets anlæg

I dette afsnit gennemgås ansøgningsmaterialets oplysninger vedr. drift af husdyrbrugets anlæg. Faaborg-Midtfyn Kommunes vurderinger vedrørende forurening, gener og bedste tilgængelige teknik i forhold til de enkelte punkter er foretaget i afsnittene "Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg" og "Bedste tilgængelige teknik (BAT)".

Ventilation

Ansøgers redegørelse:

"Der er naturlig ventilation i alle stalde."

Rengøring

Ansøgers redegørelse:

"Der tømmes dybstrøelse fra stald ca. hver 2 måned."

Ensilage og foder:

Ansøgers redegørelse:

"Der udarbejdes foderplan i samarbejde med kvægbrugsrådgivningen til opfølgning på foderforbrug m.m."

"Se oversigtskort for placering af halm, ensilage og foderoplæg."

Der vurderes ikke at være støvkilder fra produktionen."

Energiforbrug

Ansøgers redegørelse:

"I den ansøgte produktion, vil der være el-forbrug til belysning."

I forhold til brændstof, vil der være et meget begrænset driftsforbrug, alene til fodring og tømning af dybstrøelse i stald."

"Det vurderes at der bruges ca. 1-2 timer dagligt med minilæsser til fodring, samt tømning af dybstrøelse, ca. hver anden måned, når der aftales afhentning med biogasanlægget."

Arbejdsgangen er planlagt efter mest effektiv afvikling, så der opnås et minimalt tidsforbrug af energikrævende maskiner."

Vand

Ansøgers redegørelse:

"Der er regnet tilnærmelsesvist med en proportional opskrivning af forbruget gennem udvidelse af dyreholdet."

Jf. Håndbog for kvægbrug, 2007, regnes der standardmæssigt med følgende forbrug:

⁵ Bekendtgørelse nr. 865 af 23. juni 2017 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v.

Vandforbrug	Før	Efter
Årskøer:		
Drikkevand: 28 m ³ /ko	4.480 m ³	784 m ³
Vaskevand: 5 m ³ /ko	800 m ³	140 m ³
Opdræt:		
Drikkevand: 5,3 m ³ /ko	848 m ³	451 m ³
Vaskevand: 0,4 m ³ /ko	64 m ³	34 m ³
Slagtekalve:		
Drikkevand: 8,7 m ³ /ko	0 m ³	2.610 m ³
Vaskevand: 0,4 m ³ /ko	0 m ³	120 m ³
Ungtyre:		
Drikkevand: 9,8 m ³ /ko	0 m ³	2.940 m ³
Vaskevand: 0,4 m ³ /ko	0 m ³	120 m ³
I alt	6.192 m³	7.199 m³

”Bedriftens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild. Derudover vil der gennem dagligt tilsyn blive observeret eventuelle hændelser der forårsager vandspild. Eventuelle lækager identificeres og små reparationer udføres hurtigst mulig. Service tilkaldes, hvis der er behov for det.

Spildevand og overfladevand

Ansøgers redegørelse:

”Ensilagesaft og evt. afløb fra dybstrøelsesstak føres til gyllebeholder og udbringes efter gældende regler jf. husdyrgødningsbekendtgørelsen. Dertil kommer afløb af regnvand, fra de samlede befæstede areal, der udgør ca. 1.374 m², svarende til ca. 960 m³ vand.”

”Der udledes ingen spildevand fra driften.”

”Da tagvandet fra de nye kalvehytter blot er regnvand, opsamles de i tagrender og udledes diffust til mark.”

”Grundplanen under kalvehytterne, bliver med det ansøgte ca. 947 m².

Der er tag over arealet og da der alene er dybstrøelse i kalvehytterne, vurderes det at være små mængder, der løber fra til gylletanken.”

Ifølge Faaborg-Kommunes oplysninger, ledes tagvand fra de eksisterende stalde til et dræn sydvest for husdyrbruget og videre ud i havet.

Da vand fra befæstede arealer ledes til gyllebeholder og tagvand fra de nye kalvehytter ledes diffust til mark, er det Faaborg-Midtfyn Kommune vurdering, at der ikke er behov for en udledningstilladelse eller for at der stilles særlige vilkår angående udledning.

Sprøjteudstyr

Ansøgers redegørelse:

”Der opbevares ikke pesticider og sprøjteudstyr på ejendommen.”

Døde dyr

Ansøgers redegørelse:

”Se oversigtskort for placering af døde dyr [figur 4.1].... Døde dyr afhentes af DAKA indenfor 1 døgn. De opbevares hygiejnisk på fast underlag, med overdækket af kadaverkappe.”

Håndtering af døde dyr på ejendommen er omfattet af reglerne i bekendtgørelse om opbevaring m.m. af døde produktionsdyr⁶, og det forudsættes, at disse regler bliver fulgt. Reglerne sigter primært mod at undgå smitterisiko fra døde dyr gennem krav vedr. placering og indretning af afhentningspladser. Faaborg-Midtfyn Kommune vurderer, at der herudover skal stilles vilkår om, at opbevaring af døde dyr ikke må give anledning til væsentlige gener for naboer og forbipasserende.

Affald

Ansøgers redegørelse:

"Brændbart affald (plastic, sække o. lign.) opsamles og bortskaffes til genbrugsplads. "

Olie- og kemikalieaffald

Ansøgers redegørelse:

"Spildolie og kemikalier opbevares ikke på ejendommen

Der håndteres begrænset mængde veterinære lægemidler (EAK-Kode 18 02 00) efter aftale med dyrlæge. De opbevares forsvarligt i stald, og eventuelle rester returneres til dyrlægen. "

Erhvervsaffald fra virksomheden skal håndteres i overensstemmelse med Faaborg-Midtfyn Kommunes erhvervsaffaldsregulativ. Erhvervsaffaldsregulativet stiller vilkår vedrørende sortering og genanvendelse af affald med henblik på at sikre en miljømæssigt forsvarlig bortskaffelse med størst mulig ressourceudnyttelse.

Det forudsættes, at virksomheden lever op til vilkårene i erhvervsaffaldsregulativet, og Faaborg-Midtfyn Kommune vurderer på denne baggrund, at det ikke er påkrævet at stille skærpede vilkår vedrørende håndtering af ejendommens affald.

4.4 Gødningsproduktion og -opbevaring

Husdyrbrugets opbevaringsanlæg til husdyrgødning udgøres af en gyllebeholdere på fra 1999 på 2.500 m³. Der produceres udelukkende dybstrøelse på ejendommen. Afløb fra ensilagesiloen og møddingspladsen er koblet på beholderen.

I tabel 4.3 (næste side) er der lavet en opgørelse over den årlige produktion af husdyrgødning inkl. regnvand og vaskevand.

⁶ Bekendtgørelse nr. 558 af 1. juni 2011 om opbevaring m.m. af døde produktionsdyr.

Tabel 4.3. Opgørelse af opbevaringsbehov og opbevaringskapacitet, baseret på normtal 2017 for produktion af husdyrgødning⁷. Drikkevandsspild, vaskevand og regn direkte i gyllebeholdere er medregnet i normtallene, mens regnvand fra øvrige befæstede arealer skal lægges oven i. Et ton dybstrøelse svarer til 1,7 m³.

Dyretype (stor race)	Staldtype	Antal	Gylle m ³ /år/dyr	Dybstrøelse t/år/dyr	Gylle m ³ /år i alt	Dybstrøelse t/år i alt
Køer	Dybstrøelse lang ædeplads med spalter (kanal, linespil)	28	13,54	12,57	379	352
Årsopdræt (14-25 mdr.)	Dybstrøelse lang ædeplads med spalter (kanal, linespil)	85	2,92 ^a	4,63 ^a	248	393
Tyrekalve (40-230 kg)	Dybstrøelse (hele arealet)	200	-	0,98	-	196
Tyrekalve (103-230 kg)	Dybstrøelse (hele arealet)	100	-	0,67 ^b	-	67
Ungtyre (230-440 kg)	Dybstrøelse (hele arealet)	300	-	2,53	-	759
Gødningsproduktion i alt					627 m³	1.767 t
Vand fra befæstede arealer (ca. 1.400 m ² x 0,7 m ³ /m ²):					980	
Gødningsproduktion inkl. overfladevand, pr. år i alt					1.607 m³	
Opbevaringskapacitet til rådighed (gyllebeholdere m ³)					2.500	
Antal måneders opbevaringskapacitet i gyllebeholder					18,7 mdr.	
Opbevaringskapacitet til rådighed (møddingsplads m ³ . 1 t dybstrøelse = 1,7 m ³)						1.680 m ³
Antal måneders opbevaringskapacitet på møddingsplads						6,7 mdr.

^a Korrigeret for afvigende aldersklasser.

^b Korrigeret for afvigende vægklasser

Det ansøgte dyrehold producerer årligt ca. 3.004 m³ dybstrøelse (1.767 t x 1,7 m³/t), jf. tabel 4.3. Plansiloen til dybstrøelse (jf. figur 4.3) har en opbevaringskapacitet på ca. 1.680 m³ og dermed ca. 6,7 mdr. produceret dybstrøelse. Dybstrøelsen afsættes til biogasanlæg. Ca. hver anden måned tømmes staldene for dybstrøelse, placeres i plansiloen (jf. figur 4.3) og afhentes af biogasanlægget umiddelbart efter udmugning.

Dybstrøelse fra kalvehytterne skal opbevares efter gældende regler i husdyrgødningsbekendtgørelsens kapitel 6.

Da der er tag over arealet med kalvehytterne, og overfladevandet fra tag ledes diffust til mark, og da der alene er dybstrøelse i kalvehytterne, vurderes det, at det kun er små mængder overfladevand, der ledes fra pladsen og videre til gylletanken. Regnvandet fra pladsen er derfor ikke medregnet i ovenstående opgørelse.

Tanken tømmes efter behov, og indholdet udbringes på bevoksede arealer, jf. gældende regler i husdyrgødningsbekendtgørelsens § 27, stk. 1.

I henhold til § 11 i husdyrgødningsbekendtgørelsen skal husdyrbrug råde over opbevaringsanlæg for husdyrgødning med en kapacitet, der er tilstrækkelig til, at udbringningen kan ske i overensstemmelse med reglerne om udbringningstidspunkter m.v. Den tilstrækkelige opbevaringskapacitet vil normalt svare til mindst 9 måneders tilførsel, dog normalt mindst 7 måneders tilførsel for kvægbrug, hvor mindst 2/3 af dyreenhederne udgøres af kvæg, og hvor dyrene går ude i sommerhalvåret. Staldene udmuges ca. 6 gange årligt. Da biogasanlægget afhenter dybstrøelsen umiddelbart efter udmugning, er der derfor behov for en opbevaringskapacitet på ca. 563 m³ ad gangen. Denne kapacitet råder ejendommen over.

På baggrund af ovenstående (inkl. tabel 4.3) vurderer Faaborg-Midtfyn Kommune, at ejendommen råder over tilstrækkelig opbevaringskapacitet for både gylle og dybstrøelse, og at der derfor ikke er behov for at stille særlige vilkår.

⁷ <http://anis.au.dk/forskning/sektioner/husdyremaering-og-fysiologi/normtal/>

5. Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg

5.1 Påvirkning af naturområder med ammoniak

Fra husdyrbrugets anlæg sker der en belastning af naturområder, især nær husdyrbruget, med luftbåren ammoniak.

Luftbåren ammoniak kan påvirke naturområder, der er beskyttet på forskellig vis. Nogle af de vigtigste naturområder er udpeget som habitatområder, der er særligt beskyttede gennem habitatdirektivet⁸. En del naturområder uden for habitatområderne kan indeholde naturtyper, der er særligt prioriteret af EU og opført på Habitatdirektivets bilag I. Desuden kan der være tale om levesteder for arter, der er opført på Habitatdirektivets bilag IV. De pågældende naturtyper og arter vil typisk være koncentreret til de naturområder, der har den højeste målsætning (A- eller B-målsatte) i Kommuneplan 2013 for Faaborg-Midtfyn Kommune.

Retsgrundlag

Husdyrlovens beskyttelsesniveau for ammoniak fremgår af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, punkt A. Beskyttelsesniveauet består af to elementer:

- 1) Et generelt ammoniakreduktionskrav, hvis nybyggede og renoverede staldanlæg eller nye produktioner indgår i godkendelsen. Kravet er som udgangspunkt på 30 %, men kan være lavere afhængigt af ansøgningstidspunkt, staldsystem og dyretype.
- 2) Krav vedrørende maksimal påvirkning af naturområder. Dette beskyttelsesniveau er opsummeret i tabel 5.1.

Tabel 5.1. Husdyrlovens krav vedrørende påvirkning af naturområder med ammoniak. De præcise krav fremgår af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, punkt A.

Kategori	Naturtype	Husdyrlovens beskyttelsesniveau
1	Nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper inden for Natura 2000-områder	Maksimal totaldeposition afhænger af antallet af andre husdyrbrug i nærheden ^a : 0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug. 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug. 0,7 kg N/ha/år ved 0 husdyrbrug.
2	Overdrev større end 2,5 ha (samt højmoser, lobeliesøer og heder over 10 ha)	Maksimal totaldeposition 1,0 kg N/ha/år.
3	Heder, moser, overdrev og ammoniakfølsomme skove, der ikke er omfattet af kat. 1 og 2	Maksimal merdeposition 1,0 kg N/ha/år. Kommunen kan tillade en større merdeposition, men kan ikke stille krav om en mindre merdeposition end 1,0 kg N/ha/år.

^a Antal husdyrbrug i nærheden opgøres således: Antal > 15 DE inden for 200 m + antal > 45 DE inden for 200-300 m + antal > 75 DE inden for 300-500 m + antal > 150 DE inden for 500-1.000 m + antal > 500 DE, som påvirker med mere end 0,3 kg N/ha/år. Afstanden måles i forhold til det mest kritiske naturpunkt.

I forbindelse med tilladelser og godkendelser skal kommunen desuden foretage en vurdering i forhold til habitatbekendtgørelsen⁹. I henhold til habitatbekendtgørelsen kan der ikke gives tilladelse til et projekt, hvis projektet i sig selv eller sammen med andre projekter kan skade et Natura 2000-område (jf. § 7), eller det kan beskadige levesteder for dyre- eller plantearter, der er optaget på habitatdirektivets bilag IV (jf. § 11).

De fleste søer, heder, moser, enge og overdrev er omfattet af § 3 i naturbeskyttelsesloven¹⁰. Dette betyder, at der ikke må foretages ændringer i tilstanden af disse naturområder. En væsentligt øget tilførsel af ammoniak kan medføre tilstandsændringer af sårbare naturområder.

Ifølge Miljøstyrelsen vil en merbelastning på mindre end 1 kg ammoniak pr. hektar pr. år ikke kunne medføre en tilstandsændring af et konkret § 3-område. Miljøstyrelsen anfører, at en merbelastning af denne størrelse er så lav, at det ikke er muligt biologisk at påvise, at det ansøgte har nogen effekt på området.

⁸ EF-direktiv nr. 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter (habitatdirektivet).

⁹ Bekendtgørelse nr. 926 af 27. juni 2016 om udpegnings og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

¹⁰ Bekendtgørelse nr. 934 af 27. juni 2017 af lov om naturbeskyttelse.

I Kommuneplan 2013 for Faaborg-Midtfyn Kommune er der opstillet målsætninger for størsteparten af kommunens § 3-beskyttede moser, ferske enge, overdrev og strandenge. Retningslinjerne i henhold til Kommuneplan 2013 er, at der, med henblik på at bevare de biologiske bevaringsinteresser i det åbne land, ikke må meddeles tilladelser til aktiviteter, der gennem forurening kan påvirke naturområder i et omfang, som kan hindre opfyldelsen af de fastlagte naturkvalitetsmål. Retningslinjerne er fastsat i medfør af planlovens¹¹ § 11a, stk. 1, nr. 13.

Naturkvalitetsmålene (tabel 5.2, næste side) er fastsat på baggrund af områdernes aktuelle naturindhold, områdernes størrelse og struktur, oplysninger om tidligere naturværdier, potentiale for genopretning samt den aktuelle eller potentielle landskabsøkologiske betydning som en del af større sammenhængende naturområde eller forbindelsesområde.

Tabel 5.2. Definition af målsætningskategorier for naturområder, der er målsat i Kommuneplan 2013 for Faaborg-Midtfyn Kommune.

A	Områder af international eller national betydning	Områderne skal være egnede som levested og spredningskilde for betydende bestande af naturtypernes karakteristiske dyre- og plantearter, herunder meget sjældne arter internationalt, nationalt eller regionalt set.
B	Områder af national eller regional betydning	Områderne skal være egnede som levested og spredningskilde for naturtypernes karakteristiske dyre- og plantearter, herunder sjældne arter i Danmark og på Fyn med øer.
C	Områder af regional betydning	Områderne skal være egnede som levested og spredningskorridor for naturtypernes karakteristiske og mere almindelige dyre- og plantearter.
D	Områder af regional eller lokal betydning	Områderne skal være egnede som spredningskorridor i landskabet eller blot være levested for visse af naturtypernes almindelige dyre- og plantearter.

Ammoniaktab fra husdyrbruget

Ifølge beregningerne i Miljøstyrelsens it-ansøgningssystem vil der være følgende ammoniaktab fra anlægget (stalde samt opbevaringsanlæg til husdyrgødning) i ansøgt drift: 1.274 kg kvælstof/år.

Ifølge beregningerne i it-ansøgningssystemet er ammoniaktabet i nudriften ca. 2.237 kg kvælstof/år, og der vil dermed være et fald i ammoniaktabet på 963 kg kvælstof/år.

Naturområder nær husdyrbruget

Nedenfor er gennemgået de ammoniakfølsomme naturområder, der ligger i nærheden af husdyrbrugets anlæg. Naturområderne er opdelt på kategori 1 (*ammoniakfølsomme naturtyper inden for Natura 2000-områder*), 2 (*større overdrevsområder m.m.*) og 3 (*øvrige heder, moser og overdrev samt ammoniakfølsomme skove*¹²), jf. tabel 5.1, er beskrevet nærmere i tabel 5.3 (næste side).

¹¹ Bekendtgørelse nr. 1529 af 23. november 2015 af lov om planlægning.

¹² Et kortværk over skov, der er minimum 200 år gammel, kan ses på <http://miljoegis.mim.dk/cbkort?profile=miljoegis-plangroendk>, under "Arealer, der understøtter biodiversitet" og "Skovkontinuitet". Også andre skove kan være ammoniakfølsomme.

Tabel 5.3. Oversigt over naturpunkter, hvor der er foretaget en beregning af ammoniakdepositionen fra husdyrbruget.

Kategori	Beskrivelse af naturområde	Afstand / retning	Mer-deposition	Total-deposition	Bemærkninger
1	Kildevæld, der er en del af udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området "Svanninge Bakker"	Ca. 4,5 km nord for husdyrbruget	-	-	Mer- og totaldeposition er ikke angivet.
2	Overdrev	Ca. 400 sydøst for husdyrbruget	-0,1 kg N/ha/år	0,2 kg N/ha/år	
3	D-målsat mose	ca. 650 sydvest for husdyrbruget	-	-	Mer- og totaldeposition er ikke angivet.
3	D-målsat overdrev	Ca. 1 km sydvest for husdyrbruget	-	-	Mer- og totaldeposition er ikke angivet.
3	Ammoniakfølsom skov	Ca. 300 m vest for husdyrbruget	-0,4 kg N/ha/år	0,4 kg N/ha/år	
3	Ammoniakfølsom skov	Ca. 660 m sydøst for husdyrbruget	-0,2 kg N/ha/år	0,2 kg N/ha/år	

Faaborg-Midtfyn Kommunes vurdering

Husdyrlovens generelle ammoniakreduktionskrav

Ifølge beregningerne i Miljøstyrelsens it-ansøgningssystem er husdyrlovens reduktionskrav overholdt. Ammoniaktabet er reduceret med 76 kg kvælstof/år mere end, hvad der er nødvendigt for at opfylde kravet.

Kategori 1-naturområder

Faaborg-Midtfyn Kommune vurderer, at husdyrlovens krav vedrørende ammoniakpåvirkning af kategori 1-naturområdet er opfyldt, idet der er så langt til dette område, at husdyrbruget ikke vil give en væsentlig ammoniakdeposition her.

Kategori 2-naturområder

Faaborg-Midtfyn Kommune vurderer, at ammoniakdeposition i kategori 2-naturområdet er lavere end grænseværdierne (jf. tabel 5.1 og 5.3), og at husdyrbruget dermed ikke vil give en væsentlig påvirkning af i disse områder.

Kategori 3-naturområder

Faaborg-Midtfyn Kommune vurderer, at idet ammoniakemissionen fra husdyrbruget falder i forbindelse med ændringerne, vil der ikke være en øget påvirkning af øvrige naturområder, og husdyrlovens krav er opfyldt.

Levesteder for bilag IV-arter

Generelt vurderes levesteder for bilag IV-arter enten ikke at være sårbare over for aktiviteterne på husdyrbrug, eller også er levestederne naturområder, der er beskyttet mod tilstandsændringer, og hvor der stilles krav vedrørende den maksimale ammoniakdeposition. Faaborg-Midtfyn Kommune har ikke adgang til fyldestgørende registreringer af arter, der er opført på bilag IV i habitatdirektivet.

5.2 Påvirkning af naboer

Kommunen skal ved vurderingen af en ansøgning sikre sig, at der ikke sker en påvirkning af omgivelserne, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne, jf. § 19 i husdyrloven, og kommunen skal tage hensyn til begrænsning af eventuelle gener for naboer (lugt-, støj-, støv-, flue- og lysgener), jf. § 23. Kommunen kan på denne baggrund stille yderligere vilkår efter § 27 hhv. § 29.

Lugt

I husdyrloven er der indbygget et beskyttelsesniveau for lugt, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, punkt B. Miljøstyrelsens it-ansøgningssystem foretager en beregning af geneafstandene for lugt i forhold til forskellige typer af beboelser. Inden for geneafstanden kan lugten fra husdyrbruget overstige det vejledende geneniveau.

Det vejledende geneniveau for lugt er, ved anvendelse af Miljøstyrelsens lugtmodel, 5 OU_E/m³ for byzone o.l., 7 OU_E/m³ for samlet bebyggelse og 15 OU_E/m³ for enkeltboliger uden landbrugspligt. Husdyrloven stiller ikke krav i forhold til lugtpåvirkning af boliger med landbrugspligt. OU_E er en måleenhed for lugt, hvor genekriteriet i forhold til byzone (5 OU_E/m³) svarer til, at registrerbar, men ikke genegivende, lugt fra husdyrbruget undtagelsesvis kan forekomme.

Lugtemissionen fra et husdyrbrug afhænger af, hvilke og hvor mange dyr, der er i staldene ad gangen, samt af staldtype og eventuelle lugtreducerende foranstaltninger. I den aktuelle sag er lugtemissionen beregnet ud fra, at der er 16,8 tons køer, 34,4 tons kvier, 16,7 tons tyrekalve (i ungtystalden), 27 tons tyrekalve (kalvehytter) og 100,5 tons ungtyre på stald samtidig. Beregningerne er lavet ud fra, at der er 600 tyrekalve/ungtyre på stald samtidig, selv om det reelt set kun forventes at være omtrent det halve. Beregningerne er derfor baseret på en worst case-situation.

I Miljøstyrelsens it-ansøgningssystem er der lavet en beregning af geneafstanden i forhold til de forskellige typer af nabobeboelser. Resultatet ses i tabel 5.4.

Tabel 5.4. Sammenligning af beregnet geneafstand for lugt og vægtet gennemsnitsafstand fra staldanlæggets lugtcentrum til de nærmeste beboelser af forskellig type.

Type af beboelse	Adresse/område	Geneafstand	Vægtet gennemsnitsafstand
Enkeltbolig uden landbrugspligt	Bjerne Langgyde 13	88 m	132 m
Samlet bebyggelse m.v.	Dyreborgvej 91B	196 m	1,2 km
Byzone/sommerhusområde	Faa.R. 13	289 m	1,6 km

Som det fremgår af tabel 5.4, er den beregnede geneafstand mindre end den vægtede gennemsnitsafstand for alle tre områdetyper. Husdyrlovens beskyttelsesniveau er dermed overholdt.

Faaborg-Midtfyn Kommune stiller vilkår vedrørende rengøring af staldanlæg med henblik på at sikre, at lugtgener begrænses mest muligt. Desuden stiller Faaborg-Midtfyn Kommune vilkår om, at lugtgenekriterierne skal overholdes, og at kommunen kan kræve, at ansøger for egen regning lader foretage en undersøgelse af lugten.

Lugtmåling kan maksimalt kræves én gang pr. år og skal foretages efter en metode, som er autoriseret af Miljøstyrelsen eller efter en metode anvist af kommunen. Hvis lugtmålingen viser, at virksomheden medfører væsentlige lugtgener, skal virksomheden gennemføre lugtreducerende foranstaltninger, således at lugten uden for staldene reduceres så meget, at lugtgenerne efter kommunens vurdering ikke længere er væsentlige. Lugtmålinger kan kun kræves, når der er begrundet mistanke om, at produktionen giver anledning til større lugtemission, end der er forudsat i forbindelse med denne miljøgodkendelse, og krav til ejeren om lugtmålinger bør ske ud fra en proportionalitetsbetragtning. Vilkårene skal sikre, at ejendommen ikke giver større lugtgener, end der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen.

Støj

Ansøgers redegørelse for støjkloder og støjende aktiviteter.

"De væsentligste støjkloder vurderes at være driftsstøj ved aflæsning af foder, foderblanding og samt trafikstøj i forbindelse med afhentning af dybstrøelse.

Der forventes ingen driftsstøj i øvrigt, og alt i alt vurderes det ansøgte ikke at give støjgener for omgivelserne grundet ejendommens placering. "

"Ingen af støjkloderne - hverken enkeltvis eller samlet – vurderes at kunne overskride følgende ækvivalente konstante korrigerede grænseværdier for støj ved nabobeboelserne:

- Mandag-fredag:

Kl. 00-07:	40 dB
Kl. 07-18:	55 dB
Kl. 18-22:	45 dB
Kl. 22-24:	40 dB

- *Lørdag:*

<i>Kl. 00-07:</i>	<i>40 dB</i>
<i>Kl. 07-14:</i>	<i>55 dB</i>
<i>Kl. 14-22:</i>	<i>45 dB</i>
<i>Kl. 22-24:</i>	<i>40 dB</i>

- *Søn- og helligdage:*

<i>Kl. 00-07:</i>	<i>40 dB</i>
<i>Kl. 07-22:</i>	<i>45 dB</i>
<i>Kl. 22-24:</i>	<i>40 dB</i>

"Grundet ovenstående og ejendommens hensigtsmæssige beliggenhed er der ikke foretaget specielle tiltag til reduktion af de begrænsede støjgener fra driften.

Alt i alt vurderes det at naboerne ikke vil blive udsat for væsentlige støjgener. "

Der er 4 naboer inden for 300 fra husdyrbruget. Den nærmeste nabo ligger ca. 67 m syd for husdyrbrugets anlæg (møddingsplads, jf. figur 4.1). Det oplyses, at der kun er aktivitet ved møddingspladsen hver anden måned. Nærmeste nabo til staldanlæg er naboen mod nordvest, der ligger ca. 76 m fra kostalden (jf. figur 4.1).

Faaborg-Midtfyn Kommune stiller vilkår om, at Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser skal overholdes med henblik på at sikre, at der ikke opstår støjgener fra virksomheden. Desuden stiller Faaborg-Midtfyn Kommune vilkår om, at tilsynsmyndigheden kan kræve, at der skal foretages støjmålinger og/eller iværksættes støjdæmpende foranstaltninger, såfremt kommunen vurderer, at ejendommen giver væsentlige støjgener for de omkringboende.

Transport

Ansøger har redegjort for det forventede antal transporter til og fra Bjerne Langgyde 6 som beskrevet i tabel 5.4. De interne transportveje fremgår af figur 4.1.

Tabel 5.4. Omtrentligt antal transporter til/fra Bjerne Langgyde 6 i nudrift og ansøgt drift.

Transporttype	Antal læs pr. år		Ca. tidspunkt	Periode Hypighed
	Før	Efter		
Lastbil				
Levering af foder	28	15	6-19	1 pr. måned
Døde dyr	12	12	6-19	1 pr. måned
Mælk	182	0	5-22	Hver anden dag
Afhentning af dybstrøelse	0	88 ^a	6-19	Hver anden måned
Levering/afhentning af slagtedyre	0	25	6-19	2 pr. måned
Traktor				
Udbringning af dybstrøelse	173 ^b	0	6-20	3-4 dage, 2 gange om året
Udbringning af gylle	174 ^a	80 ^a	6-20	3-4 dage om foråret 1-2 dage om efteråret
Kvier ud	0	21	6-20	2 pr. måned
Kvier ind	0	21	6-20	2 pr. måned
Goldkøer ud	0	7	6-20	Hver anden måned
Goldkøer ind	0	7	6-20	Hver anden måned
Ensilage	73	40	6-20	September-oktober
I alt	642	316		

^a Læs à 20 tons

^b Læs á 15 tons.

Ansøger har givet følgende yderligere oplysninger vedrørende transport:

"Mælkeafhentning: Der skal ikke længere afhentes mælk fra ejendommen

Levering af foderprodukter: uændret i dagtimerne 1 gang om måneden.

DAKA: uændret i dagtimerne ca. 1 gang pr måned.

Der vurderes ikke at blive væsentlig flere lastbiltransporter som følge af det ansøgte. Der forventes mindre trafik med traktor.

Dybstrøelse afhentes efter aftale med biogasanlæg.

Beregningen af husdyrgødningstransporter har udgangspunkt afhentning af dybstrøelse med 20 t/læs. Dybstrøelsesstalden forventes tømt ca. 6 gange om året. ”

Faaborg-Midtfyn Kommune vurderer på baggrund af beliggenheden af husdyrbruget i forhold til omboende samt antallet og karakteren af transport, at transport til og fra virksomheden ikke vil give væsentlige gener for omboende.

Støv

Ansøger vurderer ikke, at der er støvende aktiviteter på produktionen.

Med henblik på at kunne gribe ind, hvis der alligevel skulle opstå væsentlige støvgener, stiller Faaborg-Midtfyn Kommune følgende vilkår:

Virksomheden må ikke give anledning til støvgener, der efter tilsynsmyndighedens opfattelse er væsentlige, uden for virksomhedens areal.

Hvis tilsynsmyndigheden skønner, at eventuelle klager vedr. støv fra virksomheden er velbegrundede, kan tilsynsmyndigheden kræve, at virksomheden gennemfører støvreducerende foranstaltninger, således at støvgenerne efter tilsynsmyndighedens vurdering ikke længere er væsentlige.

Lys

Ansøgers redegørelse:

”Der vil være udendørs belysning i forbindelse med driftsbygningerne af hensyn til mandskabstrafik til stald.

Der vurderes ikke at være lys-gener fra ejendommen for omboende grundet ejendommens placering. ”

De primære aktiviteter vender enten væk fra naboer eller også ligger husdyrbruget meget lavere i landskabet end naboerne (ca. 10 m). Faaborg-Midtfyn Kommune vurderer på grundlag af omfanget af udebelysning samt beliggenhed i forhold til nærmeste nabobeboelser, at husdyrbruget ikke vil give anledning til væsentlige lysgener.

Skadedyr

Ansøgers redegørelse:

”Der lægges vægt på hurtig og effektiv bekæmpelse af skadedyr ved konstatering af deres tilstedeværelse. Deres tilstedeværelse forebygges gennem daglig oprydning af foderrester m.m. ”

”Staldfluer bekæmpes efter behov i kalvebokse efter vejledningen fra Institut for Plantebeskyttelse og Skadedyr (Skadedyrlaboratoriet)... ”

”Der er en sikringsordning på ejendommen, via firmaet Anticimex, der holder periodisk opsyn. Desuden bekæmpes der rotter efter behov. ”

Faaborg-Midtfyn Kommune stiller vilkår om, at opbevaring og håndtering af foder skal ske således, at der ikke opstår risiko for tilhold af rotter, samt om at der skal foretages en effektiv fluebekæmpelse på ejendommen efter de nyeste retningslinjer fra Skadedyrlaboratoriet, Aarhus Universitet.

5.3 Uheld og driftsforstyrrelser

Kommunen skal sikre sig, at husdyrbruget indrettes og drives på en sådan måde, at der er truffet de nødvendige foranstaltninger med henblik på at forebygge uheld og begrænse konsekvenserne deraf, jf. § 10 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Faaborg-Midtfyn Kommune vurderer, at husdyrbrug normalt vil give anledning til risiko for forurening ved uheld og driftsforstyrrelser, især gennem håndtering og opbevaring af husdyrgødning, olieprodukter og kemikalier.

Ansøgers redegørelse:

"De tekniske installationer og hjælpemidler kontrolleres løbende for at imødegå driftsforstyrrelser og uheld."

"Ansatte på anlægget vil blive instrueret og være agtpågivende, når det gælder forebyggelse af ulykker. Skulle uheldet alligevel være ude, er det i en beredskabsplan skildret, hvordan man skal forholde sig - især for at mindske risikoen for følgevirkninger på miljøet.

Beredskabsplanen vil senere blive udarbejdet og eftersendt.

Beredskabsplanen kunne indeholde følgende:

- *Procedurer, som beskriver relevante tiltag med henblik på at "stoppe ulykken/uheldet" og begrænse udbredelsen.*
- *Oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder, der skal alarmeres og hvordan.*
- *Kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer og vandløb mm.*
- *En opgørelse over materiel der er tilgængeligt på bedriften, eller som kan skaffes med kort varsel, der kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.*

Eksempel på beredskabsplan kan nævnes ved følgende uheld:

Gyllebeholder springer læk

- *Alarmcentralen kontaktes på tlf. 112*
- *Slamsuger og gummiged tilkaldes eventuelt*
- *Ved hjælp af jordvolde, halmballer eller lignende søges det forhindret, at spildevand løber i dræn og vandløb*
- *Miljøvagten i Faaborg-Midtfyn kommune orienteres*

Det vurderes, at forureningsrisikoen ved håndtering af husdyrgødning, spildevand, veterinære hjælpemidler samt døde dyr, er lav.

For øvrige uheld, som kan tænkes at ske på anlægget, vurderes der ikke at være akut risiko for miljøforurening."

"Eksisterende gyllebeholder er tilmeldt ordning om 10-årig beholderkontrol og er uden fastmonterede pumper, der ved tekniske fejl eller sabotage kan forårsage udslip til miljøet.

For den gældende beholder er følgende forhold gældende:

- *Stabil beholder, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger*
- *Lageret tømmes efter behov og inspiceres visuelt*
- *Beholderens bund og vægge er tætte"*

"Samlet synes risikoen ved håndtering af husdyrgødning, veterinære hjælpemidler samt døde dyr at være lav."

Faaborg-Midtfyn Kommune vurderer, at der skal stilles en række vilkår for at minimere risikoen for forurening fra virksomheden ved uheld og driftsforstyrrelser. Faaborg-Midtfyn Kommune stiller vilkår om

- at virksomheden skal indrettes og drives, så spild og andet ukontrolleret udslip af forurenende stoffer forhindres eller forebygges, og sådan at skadernes omfang begrænses, hvis der alligevel sker uheld. Dette gælder især for opbevaring, anvendelse og transport af foder, gødning, olie og kemikalier, hvor risikoen for uheld og efterfølgende forurening af jord, grundvand og overfladevand (f.eks. gennem nedsivning, overfladeafstrømning eller afledning via overfladeafløb/tagnedløb og dræn) skal forhindres bedst muligt.
- at overfladeafløb o.l. skal placeres og indrettes, så der ikke er risiko for afløb af forurenende stoffer,
- at olietanke skal sikres med værn mod påkørsel,
- at andre beholdere med olieprodukter, spildolie, sprøjtemidler og andre kemikalier, der kan udgøre en forureningsfare, skal opbevares således, at der ved spild eller læk ikke kan ske forurening af jord eller grundvand. Dette kan være ved opbevaring på et fast, støbt gulv med opkant og uden afløb eller i/over et tæt kar med opsamlingskapacitet svarende til indholdet af den største beholder,
- at tankning skal foregå således, at spild undgås, at tankpistolen ikke må kunne fastlåses under tankning, og at der hele tiden skal være en person til stede ved tankning,
- at der skal udarbejdes en beredskabsplan, der fortæller, hvordan der skal reageres ved uheld, der kan have konsekvenser for det eksterne miljø, og at beredskabsplanen årligt skal gennemgås og om nødvendigt opdateres.

6. Bedste tilgængelige teknik (BAT)

Kommunen skal ved vurderingen af en ansøgning sikre sig, at ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved hjælp af bedste tilgængelige teknik, jf. § 19 i husdyrloven. Dette omfatter følgende områder:

- Ammoniakemission fra anlægget
- Fosfor
- Forbrug af vand og energi
- Management
- Udbringning af husdyrgødning.

Kravet om BAT er uafhængigt af, om husdyrlovens generelle krav vedrørende ammoniakemission og udvaskning af næringsstoffer er overholdt på anden vis.

Ammoniak

BAT vedrørende ammoniak omfatter ammoniakemission fra husdyrbrugets anlæg, det vil sige husdyrholdet, stalde og gødningsopbevaringslagre.

Miljøstyrelsen har udgivet notater med vejledende emissionsgrænseværdier for ammoniak for flere dyretyper, herunder for malkekvæg¹³ og dyr på dybstrøelse¹⁴. I disse notater er der angivet vejledende tal for, hvor stor ammoniakemissionen må være fra hvert enkelt dyr i hhv. nye stalde og eksisterende stalde. Ud fra disse tal er det beregnet, hvor stort det samlede ammoniaktab må være fra den ansøgte produktion, jf. tabel 6.1 (næste side), og dette tal er sammenlignet med den beregnede ammoniakemission fra det ansøgte projekt.

¹³ Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT). Husdyrbrug med konventionel produktion af malkekvæg (gyllebaserede staldsystemer) – omfattet af husdyrgodkendelseslovens § 11 og § 12. Miljøstyrelsen, maj 2011.

¹⁴ Fastlæggelse af BAT - emissionsgrænseværdier for konventionel produktion af svin og malkekvæg uden for gyllesystemer - Supplement til vejledende emissionsgrænseværdier for svin og kvæg i gyllesystemer. Miljøstyrelsen, 6. februar 2012.

Tabel 6.1. Vejledende emissionsgrænseværdier vedrørende ammoniaktab fra stald/lager. Da der sker renoveringer af staldgulvet i de eksisterende stalde, er emissionsgrænseværdien for alle stalde fastlagt ud fra grænseværdien for nyetablerede stalde.

Stald	Dyretype (alders-/vægtklasser) (staldtype)	Antal dyr	Emissionsgrænseværdi pr. dyr (kg NH ₃ -N)	Emissionsgrænseværdi i alt (kg NH ₃ -N)	Emission, ansøgt projekt (kg NH ₃ -N)
Kostald	Køer (dybstrøelse lang ædeplads med spalter (kanal, linespil)	28	8,95	251	263
	Kvier (14-25 mdr.) (Dybstrøelse lang ædeplads med spalter (kanal, linespil)	85	3,84 ^a	326	364
Ungtyrestald	Tyrekalve (103-230 kg) (dybstrøelse, hele arealet)	100	0,66 ^b	66	57
	Ungtyre (230-440 kg) (dybstrøelse, hele arealet)	300	1,68 ^b	503	435
Kalvehytter	Tyrekalve (40-230 kg) (dybstrøelse, hele arealet)	200	0,89 ^b	178	155
I alt				1.324	1.274

^a Korrigeret for afvigende aldersklasse

^b Der er ikke defineret en emissionsgrænseværdi for tyrekalve og ungtyre, så der er anvendt normal for ammoniakemission i stedet.

Idet ammoniakemissionen fra det ansøgte projekt er lavere end den vejledende emissionsgrænseværdi, er det Faaborg-Midtfyn Kommunes vurdering, at det ansøgte projekt lever op til kravene om anvendelse af den bedste tilgængelige teknik, jf. husdyrlovens § 19, med hensyn til ammoniakemission.

Der er følgende særlige tiltag til at begrænse ammoniakemissionen fra husdyrbrugets anlæg:

- 95 % af dybstrøelsen bliver umiddelbart efter udmugning (inden for én uge) afhentet af biogasanlægget. Derved mindskes ammoniakemissionen fra lager.

Ved fremtidige revurderinger af miljøgodkendelsen skal godkendelsen om nødvendigt ajourføres i lyset af den teknologiske udvikling, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens kapitel 8. I denne forbindelse skal det altså vurderes, om udviklingen af ny teknologi betyder, at der skal stilles nye krav til husdyrbruget.

Fosfor

Jf. Miljøstyrelsens notat om vejledende emissionsgrænseværdier er det på nuværende tidspunkt ikke relevant at fastsætte emissionsgrænseværdier for udledning af fosfor, idet der ikke findes alment tilgængelige teknikker og teknologier til begrænsning af fosfor for husdyrbrug med kvæg.

Forbrug af vand og energi

Ansøgningens oplysninger om ventilation, rengøring samt energi- og vandforbrug er gennemgået i afsnittet "Drift af husdyrbrugets anlæg".

Ifølge BREF-dokumentet for intensiv fjerkræ- og svineproduktion er det BAT at reducere vandforbruget ved at gøre følgende:

- Rengøre stald og udstyr med højtryksrensere efter hver produktionscyklus eller efter hvert hold.
- Udføre regelmæssig kalibrering af drikkevandsanlægget for at undgå spild.
- Registrere vandforbrug gennem måling af forbrug.
- Opdage og reparere lækager.

Ifølge BREF-dokumentet for intensiv fjerkræ- og svineproduktion er det BAT at reducere energiforbruget ved at gøre følgende:

- Anvende naturlig ventilation, hvor dette er muligt.
- For mekanisk ventilerede stalde: Optimere udformningen af ventilationssystemet i hver stald for at tilvejebringe god temperaturkontrol og opnå minimumsventilation om vinteren. Undgå modstand i ventilationssystemer gennem hyppigt eftersyn og rengøring af luftkanaler og fans.
- Anvende lavenergibelysning.

Ovenstående kan efter Faaborg-Midtfyn Kommunes opfattelse også regnes for at være BAT på kvægbrug.

Faaborg-Midtfyn Kommune vurderer, at der for at sikre, at virksomheden opfylder BAT med hensyn til vand- og energiforbrug, skal stilles vilkår om, at ventilationsanlæg skal renholdes og rengøres efter behov, dog mindst fire gange om året, og at der skal anvendes lavenergibelysning.

Desuden stilles følgende vilkår:

Husdyrbrugets forbrug af vand og energi (el, fyringsolie, diesel o.l.) skal registreres mindst én gang årligt i en logbog.

Hvis vand- og energiforbruget stiger utilsigtet, eller hvis det er væsentligt højere, end hvad der kan forventes, skal der gøres en indsats for at nedbringe forbruget. Der skal kunne redegøres for denne indsats i forbindelse med miljøtilsyn.

Management og egenkontrol

I ansøgningen er der beskrevet følgende vedrørende management:

"Bedriftens egenkontrol består primært af det lovpligtige gødningsregnskab, produktionsopgørelser i kvæghold, driftsregnskab samt egne løbende registreringer.

Der udarbejdes foderplan i samarbejde med kvægbrugsrådgivningen til opfølgning på foderforbrug m.m.

Ansøger er med i egenkontrolprogrammet "Arlagården".

Vand- og el-forbruget vil blive fulgt løbende med henblik på at lokalisere eventuelle opståede fejl samt vurdere på muligheden for at reducere forbruget. Eventuelle automatiske foranstaltninger til dette overvejes løbende.

De tekniske installationer og hjælpemidler kontrolleres løbende for at imødegå driftsforstyrrelser og uheld. "

BREF-dokumentet for intensiv fjerkræ- og svineproduktion¹⁵ nævner en række punkter, der anses som BAT med hensyn til godt landmandsskab, herunder uddannelse af personale, journalføring over forbrug af vand, energi og gødning, korrekt planlægning af gødning af marker samt at have en beredskabsplan. Faaborg-Midtfyn Kommune vurderer, at disse punkter også er gældende som BAT for godt landmandsskab for kvægejendomme. En del af disse ting udføres allerede på ejendommen, og andet er ikke tilstrækkeligt konkret til, at der kan stilles vilkår om det. Faaborg-Midtfyn Kommune vurderer på denne baggrund, at ansøger lever op til BAT med hensyn til management.

I forbindelse med godkendelsen skal der stilles vilkår til den egenkontrol, husdyrbruget skal foretage, herunder angivelse af beregninger, målinger, procedurer m.v., jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 13, stk. 1, nr. 3.

Faaborg-Midtfyn Kommune stiller vilkår om, at der føres egenkontroljournal for vand- og energiforbrug, og at der skal føres egenkontrol vedrørende fosfor samt drift af biologisk luftrensingsanlæg. Dokumentation vedrørende drift af biologisk luftrensingsanlæg skal indsendes til tilsynsmyndigheden én gang årligt.

Udbringning af husdyrgødning

I ansøgningen er der ikke nogen nærmere redegørelse for anvendelse af BAT i forbindelse med udbringning af husdyrgødning.

I Miljøstyrelsens notater vedrørende "vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik" står der følgende:

"For så vidt angår BAT i relation til udbringning af husdyrgødning på arealerne er det Miljøstyrelsens opfattelse, at gældende lovregulering, herunder allerede gennemførte ændringer af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, er BAT. Miljøstyrelsen har derfor ikke udarbejdet vejledende emissionsgrænseværdier for nitratudvaskning og ammoniakemission i forbindelse med udbringning af husdyrgødning. "

¹⁵ Integrated Pollution Prevention and Control (IPPC). Reference Document on Best Available Techniques for Intensive Rearing of Poultry and Pigs (BREF-dokumentet for intensiv fjerkræ- og svineproduktion). Europakommissionen, juli 2003.

På denne baggrund er det Faaborg-Midtfyn Kommunes vurdering, at der ikke er grundlag for at stille særlige vilkår.

7. Relevant lovgivning m.v.

I dette afsnit gives en kort oversigt over love og bekendtgørelser m.v., der er særlig relevante i forbindelse med miljøgodkendelse af husdyrbrug.

Husdyrloven og husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen (og tilhørende vejledning) fastsætter rammerne for behandlingen af ansøgninger om miljøgodkendelse m.v. Dette angår blandt andet hvilke forhold, kommunen skal vurdere, samt beskyttelsesniveauer for de miljøpåvirkninger, der er fra husdyrbruget.

- Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug (husdyrloven). Lovbekendtgørelse nr. 442 af 13. maj 2016.
- Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug (husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen). Bek. nr. 211 af 28. februar 2017.
- Miljøstyrelsens vejledning om miljøgodkendelse af husdyrbrug. Version 2.0, digital vejledning, tilgængelig på Miljøstyrelsens hjemmeside, <http://www2.mst.dk/wiki/Husdyrvejledning.Default.aspx>

Husdyrgødningsbekendtgørelsen fastsætter generelle regler for indretningen af husdyrbrug og anvendelse af husdyrgødning.

- Bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. (husdyrgødningsbekendtgørelsen). Bek. nr. 865 af 23. juni 2017.

Habitatdirektivet og habitatbekendtgørelsen fastsætter regler for beskyttelse af Natura 2000-områder samt særligt sårbare arter.

- EF-direktiv nr. 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter (habitatdirektivet).
- Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (habitatbekendtgørelsen). Bek. nr. 926 af 27. juni 2016.